

saaledes anvendt, at man er gaaet ud fra den bestemte Forudsætning, at Eiendomsretten over de nationale Heste var hos Udrederen. Dette er netop paa det Allerbestemteste traadt frem ved Foranstaltninger, som ere trufne under extraordinaire Forhold, navnlig under den sidste Krig, og det, hvad jeg tillader mig at bringe i Erindring, ikke mindre i Aaret 1848 end i de paafølgende Aar. Det vilde være interessant, om den ærede Rigsdagsmand, der har talt om Ansvar, talt om at bortgive Statens Ret osv., vilde gjøre Thinget bekendt med, hvorfor han ikke, dengang han selv var Krigsminister, anvendte Bestemmelsen i Forordningen af 14de September 1774 § 30 om Hestenes Indkaldelse til bestandig Tjeneste. Jeg er langt fra at bebrejde ham, at han ikke gjorde det, men jeg ønskede kun at erfare, efter hvilke Principer han handlede ved at undlade at gjøre det i 1848.

Jeg troer, at det Anførte vil være tilstrækkeligt til at motivere hvad jeg allerede under Finantsagens Behandling tillod mig at antyde, at, om man ogsaa maatte antage, at Staten, strengt taget, havde en lovbegrundet Ret til nu, i Henhold til Forordningen af 14de September 1774 § 30, at indkalde Hestene til bestandig Tjeneste — Noget, jeg imidlertid er meest tilbøjelig til at nægte — saa vilde det i ethvert Fald have Billigheden imod sig, efter den hele Maade, hvorpaa Lovgivningens i en lang Aarrække fra Administrationens Side er bleven anvendt. Men jeg tillader mig at gaae over til et andet Spørgsmaal, hvorefter jeg dog haaber at kunne fatte mig ganske kort, nemlig, om det ikke er uafviselig nødvendigt, at den Reform iværksættes, som dette Lovudkast gaaer ud paa at gennemføre. Ogsaa dette har tidligere tilstrækkeligen været drøftet. Det er bekendt af de Forhandlinger, der gik forud for Fremlæggelsen af Lovudkastet om Hartkornets Egallifering, at der igjennem disse Forhandlinger gik en aldeles bestemt Forudsætning om, at, ved Siden af hiin Reform, ogsaa det her omhandlede Forhold fra Statens Side skulde ordnes, (Flere Stemmer: Nei! Ja!). Ja, jeg havde selv den Ære at tage Deel i disse Forhandlinger, og hvad jeg her siger, det siger

jeg af egen Erfaring. Motiverne til det i sin Tid forelagte Lovudkast om Hartkornets Egallifation, antydede det udtrykkeligt, og selve Loven, om jeg ikke huffer feil, dens 12te §, henviser dertil. Forpligtelsen til at levere Nyttigheder — man kalde den nu en Byrde eller ikke — var jo ved Forordningen af 1774 lagt paa visse Classer af det privilegerede Hartkorn, hvorefter Forholdene senere have ordnet sig saaledes, at Forpligtelsen ogsaa er gaaet over paa endel Besiddere af uprivillegerede Jorder, dog kun forsaavidt disse vare Hovedgaardsjorder. Naar nu Loven om Hartkornets Egallifation har, med Hensyn til Alt, hvad der angaaer Beskatningen, saavel som Fordelingen af offentlige og communale Byrder, hævet Forskjellen mellem privilegeret og uprivillegeret Hartkorn, og ligeledes Forskjellen mellem Hovedgaarde og andre Landeieendomme, saa gaaer det ikke an, saa vilde det ligefrem være principstridigt, at lade denne Levning af de selsomme Forskjelligheder blive staaende, (Tscherning: Naturlig!). Det er derfor en simpel Consequents af tidligere Foranstaltninger, naar denne Forskel nu udsjævnnes, naar de Bestemmelser nu ophæves, hvorefter Udredning af Heste til militair Tjeneste tidligere har hvilet udelukkende paa Hovedgaardseierne og Præsterne (Tscherning: Naturlig, det er rigtigt!); det er i den Grad en umiddelbar Consequents deraf, at jeg maa tilstaae, at det baade har forundret mig og gjort mig ondt at høre, hvorledes den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2det District (Tscherning) af her faldne Uttringer har taget Anledning til at staae paa en Streng, som han dog veed overmaade let kan give Mislyd. Jeg siger herved til den Maade, hvorpaa han har fundet det passende at omtale Forskjellen mellem Hovedgaardseierne og Præsterne paa den ene, og Bønderne paa den anden Side (Tscherning: Det er jo ikke mig, der siger det, men det er Anordningen!). Det var paa en skarp og meget bitter Maade den ærede Rigsdagsmand berørte denne Forskel, idet han yttrede, at, hvis det ikke havde været Præster og Hovedgaardseiere, men det derimod havde været Bønder, der var Spørgsmaal om, saa vilde man have talt ganske anderledes, end der blev talt (Nei!). Saaledes, eller saa om-